Smotulkowski Fr.
Opisanie krotkie
Praw m. Krakowa
Kr. 1617.

Kraków

Smolikowski Fran.

(Krak[illegible]) Opisanie praw, przywilejów i t. d. miastu Krakowowi nadanych.

5

Spisu tego Przywilejów m. Krakowa, wyszło ile mi wiadomo, dwa pó-źniejsze wydania, z odmianą atoli w tytule: Zbiór

	bronią	ie Pók-		wizyi	wizyą	ętrznym	trznym	zaynym	yczayn:	m	li		wi
itan													
ucznik													
porucznik													
Ogół													
żant starszy													
żanci													
yer													
rale													
si lub Trębacze													
nierze													
Ogół													
i Żołnierskie													

Przybyło:

mmendy - -
aretu - -
pu - -
na Offic: teyże komp:
y Kompanii -
o Półku -
ercyi - -
eślo: z Kontrolli
aciężni { z Ochoty / z Popisu

Ogół

Bilans

Dnia było Głów
Przybyło - -
Bydź powinno -
Ubyło - - -

Jest rzetelnie w dniu dzisiey:

Stwierdzam rzetelność
Dowodzca Kompanii.

Ubyło:

Na Kommendę -
Do Lazaretu -
Na Urlop -
Z Podof: na Offic: teyże komp
Do inney Kompanii
Do innego Półku
Zbiegło - -
Umarło - -
Wykreślono z Kontrol

Ogół

KROTKIE OPISANIE

Praw, Przywilegiow, Wolnośći, Swobod, Prærogátyw,

OD

Nayiáśnieyſzych y Niezwyćiężonych KROLOW, MONARCHOW, XIĄŻĄT Polſkich,

Y

Cáłey Nayiáśnieyſzey Rzeczypoſpolitey, Miáſtu Krákowowi J. K. M. Stołecznemu,

Łáskáwie wiecznymi czásy nádánych, częśćią ex Volumine Legum Constitutionum Regni, *Częśćią* ex Codice Privilegiorum

MIASTA

ZEBRANYCH.

Miásto KRAKOW od Monárchy Polskiego KRAKVSA pod Gorą Wáwelem R. P. 700. záłożone, do ktorego y Stolicá Krolestwá Polskiego z Gniezná przenieśiona; lubo rożnymi od tego Monárchy było udárowáne Wolnośćiámi, ktore subsequenter y nástępuiący Xiążętá, y Krolowie potwierdzáli, insze obficie nádáwáli: że iednák ná ten czás nie było tákiego w Národźie Polskim ktoryby iáko cáłego Páństwá Polskiego ták y Miástá Krákowá opisał Swobody; Więc niepodobna od tego czásu wywodźić należyćie jákim práwem? rządem? y Wolnośćiámi ; to Miásto, Stolicá Krolestwá Polskiego zászczycáło się. Cáłe Páństwo Polskie Práwem Náturálnym rządźiło się, dopiero Pierwszy BOLESŁAW PVDYK (według Kromerá LIBRO 8.) pisane Práwo Polakom, y niektore Vstáwy náznáczył. Tenże Roku P. 1257. Dniá 5. Czerwcá, ná Seymowániu przy Wśi Kopászyná pospolićie názwáney; Miásto KRAKOW ná ksztalt inszych Niemieckich postánowił, według Práwá Mágdeburskiego, żeby się sądźiło, nákazał. Woytá ustáwił, Vrzędowi Mieyskiemu, Moc Iuryśdykcyi swoiey udźielił; FORVM Mieszczánom przed Vrzędem Mieyskim náznáczył, od Pospolitego Ruszenia uwolnił. Ná tych, coby temu postánowieniu przećiwni byli, strászne przekleństwo záłożył.

Lokowánie Miástá Krákowá

Wolność od Ceł.

Roku Páńskiego 1283. LESZEK Czarny, toż potwierdźił, y Mieszczan Krákowskich od wszystkich Ceł uwolnił.

Roku

Roku P. 1306 WŁADYSŁAW Łokietek potwierdźił *locationem* Miáftá według Práwá Mágdeburfkiego, Mieszczan Krákowskich, od płacenia Ceł uwolnił, tákże obcych Iurysdykcyi: áżeby tylko przed Vrzędem Mieyskim spráwiáli śię, nákazał: od podwod y Pospolitego ruszenia *extra Muros* wolnemi deklárował. Wszystkim *pro contractu in Vrbe transacto, coram Officio Civili* spráwowáć śię y sądźić determinował. Skład, álbo DEPOSITORIUM wszystkich Towárow w Krákowie postánowił. Insze Wolności.

Roku P. 1320. y 1323. Tenże Krol potwierdźił Wolność od Wszelkich Ceł, Krákowowi przez LESZKA Czarnego y śiebie dáną.

Roku 1358. KAZIMIERZ WIELKI, w Krákowie zostáiący názáiutrz po Swiętym Mikołáiu, z wiádomośćią swoich Senatorow, opisał gránice Miáftá Krákowá, FORUM Mieszczánom przed sobą y Vrzędem Mieyskim náznáczył. Possessorow Dobr Mieyskich do ponoszenia ćiężarow Miáftá; tákże Naiemnikow w Kámienicách Szláncheckich zostáiących, do tegoż ponoszenia ćiężarow obligował. Skłádu towárow beśpieczeństwo obmyślił: Dobr Mieyskich przez TESTAMENTA alienácyą zákazał. Hultáiow z Miáftá wygnánych, ná Przedmieśćiu nie trzymáć, postánowił. *Forum.* *Onera Civ.* *Alienatio*

Roku P. 1360. w Zárnowcu w Wigilią Swiąteczną, Mieszczánow Krákowskich, Dobrá Ziemskie *Forum.*

trzymáiących, od wszelkich Iuryſdykcyi wyiął: y żeby álbo przed Máiestatem Krolewſkim, álbo przed Vrzędem Mieyſkim ſpráwiáli ſię. Tenże KROL deklárował.

Roku P. 1378. Dniá 12. Wrześniá, KROL LVDWIK w Budźie *de Conſilio Prælatorum & Baronũ* dał Wolność Mieſzczánom Krákowſkim kupowáć dobrá Ziemſkie, o dwie mili od Miáſtá, dźiedźicznym práwem, y tákie Dobrá ſámym ćiężarom Mieyſkim powinny bydź podległe: Ludźie tám zoſtáiący Práwem Mieyſkim Mágdeburſkim máią bydź ſądzeni.

Wolność.

Roku P. 1380. Tenże roſkazał, żeby wſzyſtkie towáry z Węgier idące, przez Kráków prowádzone były.

Roku P. 1399. Dniá Poniedźiáłkowego między Oktawą W Niebowźięćia Nayświętſzey Pánny MARYI. WŁADYSŁAW IAGELLO potwierdźiwſzy ſwobody Miáſtá, Mieſzczánom Krákowſkim Dobrá Ziemſkie pozwolił po cáłey Polſzcze kupowáć, Práwem dźiedźicznym y trybem Szláchecki m.

Dobrá Ziemſkie.

Roku P. 1431. W Krákowie; we Wtorek po Niedźieli Przewodniey, Tenże WŁADYSŁAW IAGIEŁŁO, potwierdźił wſzyſtkie Práwá Krákowá, dla tego że iáko Stan Szláchecki, ták y Miáſto Kráków deklárowáło ſię iednego z Synow Iego zá KROLA przyiąć upewniáiąc zá Obránego KROLA że będźie tego wdźięczen.

Suffragia.

Roku

Roku P. 1438. WŁADYSŁAW III. ná Párlámenćie Piotrkowskim dniá Poniedźiáłkowego po Sw: Łucyi, wszystkie práwa, wszelkich Stanow Rzeczypospolitey y Miástá Krákowá potwierdźił.

Roku P. 1454. KAZIMIERZ III. potwierdźił wszystkie práwá Miástá Krákowá. A Roku P. 1456. Zákazał szynkow w domach Duchownych y Szláchecckich: y żeby o pułmile, Krákowskie piwo szynkowáli postánowił. Ná potrzebę iednák domową wolno przewoźnego piwá záżywáć. Szynki.

Roku P. 1478. W Niedźielę przed Swiętemi Szymonem y Iudą Apostołámi, w Bełzku Tenże KROL KAZIMIERZ III. Deklárował Miástu, że to nie ma nic szkodźić Práwom y Swobodom Miástá, że dobrowolnie pozwolili z Dobr swoich, po groszy dwá od grzywny, ná Woynę Turecką, y że tego nie będźie więcey żądał. Ale chce Miásto záchowáć przy wszelkich Práwách y Przywilegiách od Przodkow swoich nádánych, y od śiebie potwierdzonych. Deklárácya.

Roku P. 1493. W Dźień Swiętego Wálentego, ná Seymie Piotrkowskim IAN OLBRACHT. Wyráźiwszy Łáski Wolnośći y Swobody przez Antecessorow swoich Mieszczánom Krákowskim nádáne, á osobliwie, że od wszelkich Dánin, Składek Podatkow, y Vćiemiężenia *Angarijs* ná záwsze to Miásto uwolnione, iáko z Przywilegiow uznał: Tedy *de Consilio Consiliariorum tàm Spiritualium, quàm Secularium* Podatki.

ná

ná Wieczne Czáſy poſtánowił. Ze ieżeliby z gwałtowney potrzeby, muśiał bydź iáki podatek uchwalony. ná ten czás Mieſzczánie Krákowſcy nie powinni inſzego podatku płáćić, tylko ten ktory *Prælati & Barones Regni*, iednoſtáynym pozwoleniem ná Seymie to ieſt Generálnym Ziezdźie Vchwalą: y ten wypłacáć tym ſpoſobem powinni. Ieżeli Szláchtá z káżdego łanu po groſzy dwánaśćie płáćić będźie, to Mieſzczánie Krákowſcy po groſzy dwá, od grzywny według zwyczáiu. A ieżeliby tylko po groſzy ſześć z łanu, to ćiſz Mieſzczánie po groſzu od grzywny będą obligowáni płáćić.

Tegoż dniá ná tymże Seymie wſzelkie Wolnośći, Prærogátywy, Przywileie *Indulta* Dárowizny, y Swobody iákimkolwiek ſpoſobem przez Przodkow ſwoich nádáne utwierdźił; *& robur perpetuæ inviolabilis indubiæq; Firmitatis* náznáczył. *Præsētes Prælatos & Barones Regni* náten czás przytomnych *ſpecificādo.*

Roku P. 1502. W Krákowie ALEXANDER Krol Polſki wſzyſtkie Práwá, Wolnośći *Privilegia*, Pozwolenia Zápiſy Prærogátywy; Rádcom, Mieſzczánom, y cáłemu Miáſtu przez ktorychkolwiek Krolow, y Xiążąt ſzczodrobliwie nádáne potwierdźił.

Roku P. 1507. w Krákowie w piątek po Niedźieli Przewodniey ZYGMVNT I. Krol Polſki tymże ſpoſobem wſzyſtkie *Privilegia. Immunitates Exē-*

ptiones

ptiones Libertates Indulta & Prærogativas áppro-bował.

Roku P. 1515. w Rádomiu w Sobotę po Swiętym Wićie. Tenże KROL ZYGMVNT I. Prærogátywę, Miástá Krákowá, przez Posłow swoich w Korczynie; ná Generálnym ziezdźie Máłey Polski, że iest przyłączone do Stanu Rycerskiego, y w podatkách mode-rowáne; wywiedźioną: ná Instáncyą tegoż Ziázdu, potwierdźił. *Incorporatio Militiæ Terrestris.* *Nobilitatio totius Civitatis.*

Roku P. 1518. *Sabbatho antè Dominicam Reminiscere*, w Krákowie pod czás Seymu: Tenże KROL ZYGMVNT I. Kiedy chćiano Posłow Miástá Krákowá z Izby Poselskiey rugowáć, *ne adessent Consilijs: de Consilio Consiliariorum suorum Utriusq; Status, decrevit. Consules Cracovienses modernos & eorum posteros, seu eorum Nuntios, debere & posse omnibus consilijs, quibus alij Nuntij Terrestres aderunt, nec non & Consultationibus Eorum Generalibus & Particularibus, Ubilibet interesse, & cum Illis pro commodo & bono Reipubl. more solitô, consultare. Præsentes* w tymże Dekrećie specyfikowáni. Prærogativa ná Seymie y Seymikách

Roku P. 1519. *Feriâ 5tâ ante Dominicam Invocavit.* Ná Seymie Piotrkowskim Tenże Gdźie Práwá pokázowáć

Krol

KROL ZYGMVNT I. Deklárował że Miáſto Kráków nie powinno gdźie indźiey ſwoich Przywilegiow y Praw pokázowáć, tylko w Zamku Krákowſkim, przy obecnośći Nayiáśnieyſzych KROLOW Polſkich.

Roku P. 1521. w Toruniu w piątek po Swiętey Dorośie. Tegoż KROLA ZYGMVNTA I. záſzłá Deklarácya, że kiedy nagły Ziazd w Bydgoſzczy złożył był, ná ktory wiele Posłow Ziemſkich nie ziáchało, iáko y Miáſtá Krákowá: Tedy Práwom Miáſtá Krákowá nie ma to żadnego Vſzczerbku uczynić, áni ſzkodźić: y ná tymże Ziezdźie Bydgoſkim, uchwalone ná Cáłą Rzeczpoſpolitą podátki, bez wiádomośći Ich, nie powinny iść *in ſequellam & conſvetudinem.*

Roku P. 1537. *Sabbatho antè Domin: Invocavit* Tenże KROL ZYGMVNT I. Ná Seymie Krákowſkim *decrevit.* Kiedy *ex Malevolo odio* niektorych; Posłow Miáſtá Krákowá z Izby Poſelſkiey rugowano: że im to ſzkodźić nie ma, y owſzem że powinni mieć Mieyſce należyte, ták iáko y przed tym miewáli.

Dekretá Seymowe o Posłách Miáſtá Krákowá.

Roku P. 1538. *Feriâ Sextâ poſt Feſtum Converſionis Sancti Pauli.* Ná Seymie Piotrkowſkim, kiedy tákże o Posłow Miáſtá Krákowá *controvertebatur* Tenże Krol, *communicatis ſuper hoc Conſilijs, cum Senatoribus Regni,* deklárował że powinni *ad Conſilia, inter Nuntios Nobilitatis Regni admitti.*

Roku

Roku P. 1539. *Feriâ quintâ post Trium Regum.* Tenże Krol ZYGMUNT I. Gdy Posłow Miástá Krákowá pod czás Seymu w Krákowie odpráwuiącego się z Izby Poselskiey rugowáno; deklárował: że nie godźi się ich rugowáć, ále że powinni adesse omnibus Consilijs. Czego gdy niektorzy Malevoli słucháć nie chćieli. Feriâ quintâ antè Dominicam Reminiscere, ná Tymże Seymie, de Senatorum Regni & Consiliariorum Sententia, decrevit, quòd in Comitijs tàm Majoribus, quàm Minoribus, inter Nuntios Terrarum. Posłowie Miástá Krákowá powinni mieć Mieysce, ktorych ieżeliby kto chćiał z Mieyscá ruszáć, tedy crimen læsæ Majestatis popadáć, y o to sądzony bydź powinien.

Roku P. 1543. Feriâ secundâ post Festum Sanctissimæ TRINITATIS w Krákowie, przez Dekret Tenże KROL potwierdźił Wolność kupowánia Dobr Ziemskich Mieszczánom Krákowskim przez cáłą Polskę. Dobrá Ziemskie kupowáć.

Roku P. 1544. Ipso die Quinquagesimæ w Piotrkowie. Dklaratio Ejusdem: Że ponieważ legaliter impediti Posłowie Miástá Krákowá nie mogli bydź w Piotrkowie ná Seymie: dla tego im hæc absentia nie może szkodźić in posterum żeby nie mieli mieć Mieyscá inter Nuntios Terrestres.

Roku P. 1548. *Feriâ 2dâ post Festum Conceptionis B. M. Virg.* w Piotrkowie ná Seymie ZYGMUNT AUGUST wszystkie Práwá *Im-*

munitates, & *Prærogativas* Miáſtá Krákowá potwierdźił: to wyráźiwſzy *Motivum*; *quia Nos concordibus Votis*; *ad hoc Inclytum Regnum gubernandum DEI Omnipotentis favente Clementiâ*, *unà cum Alijs Ordinibus Regni Noſtri tàm Spiritualibus*, *quàm Sæcularibus feliciter elegerunt* &c. *Præſentes Senatores* & *Conſiliarij ſpecificantur.*

Suffragiũ

Roku P. 1550. *Feriâ quartâ antè Feſtum Sancti Nicolai, in Conventu Generali Cracovienſi*, záſzłá *Declaratio de Conſilio Prælatorum* & *Baronum*, *ibidem ſpecificatorum*. Ze lubo ná przeſzłym Seymie Vchwalony był Podatek ná Miáſtá y Miáſteczká. Miáſto iednák Krákow, przy dawnych Libertácyách, konſerwowáne bydź powinno: y do Podatkow płácenia, tych tylko obligowáne, ktore Szláchtá de communi conſenſu ná Seymie uchwali, potwierdzáiąc w tym *Privilegium JOANNIS ALBERTI*.

Podatek.

Roku P. 1565. ná Seymie Piotrkowſkim *per Conſtitutionem Regni fol:* 108. *titulo* Mieſzczánie Krákowſcy: *Depoſitorium Mercium approbatur*.

Roku P. 1569. w Przywileiu około Vniey W. X. L. z Koroną, ná wálnym Seymie Lubelſkim, Między

Suffragiũ

Posła-

Posłámi Ziemskiemi są specyfikowáni Miástá Krákowá Rádce Woyćiech Sáxon I. K. M. Fizyk, y Erázmus Eichler, iáko *in Volumine Constitutionũ* iest *fol:* 172.

Roku P. 1570 13. *Septemb: Varsaviæ, Seren* *AUGUSTI* I. zászlá Deklárácya, iż gdy nagła przypádłá potrzebá Podatkow Vchwalenia z Miast y Miásteczek, Miásto Krakow *ad flagitationem S. R. M. pro egregia fide & Voluntate sua, spontè Voluntarie* pomieniona *Contributionem in vim Muneris prò Novô instanti Annô prò hac unica vice* J. K. M. pozwoliło; *hæc extraordinaria Donatio* nie ma żadnego *præiudicium* Práwom Miástá tego uczynić, *perindè quasi nihil prorsùs, præter id, ad quod jure suo tenebantur, contulissent; in suo robore omnibus Libertatibus manentibus.* na pro: 16c, f. 4. h. Deklárácya.

Roku P. 1576. *Feria 5tâ post Dominicam Jubilate in Conventu Generali Cracov:* STEFAN KROL, Wyráźiwszy *Animi propensionem, fidei integritatem ac observantiam Consulum & totius Communitatis Cracovien: in dando sibi suffragio, sub tempus Electionis, tùm quia sub tempus binæ pestilentiæ, biennio sese mutuò consequente, Civitatem Regni primariam, tàm Regno, quàm suæ Majestati, salvam* *Approbatio Iuriũ.*

& incolumem conſervarunt: omnia Privilegia, Inſcriptiones, Libertates, Conceſſiones, Exemptiones, Prærogativas, Decreta, Indulta, Conſvetudines & alia omnia Munimenta, per Dominos olim Anteceſſores Suos, Caſimirum II. ſeu Magnum, Ludovicum aliàs Lovis, Vladislaum Jagellonem, Vladislaum, Caſimirum III, Joannem Albertum, Alexandrum, Sigiſmundum I, Sigiſmundum Auguſtum, gratioſè conceſſa, confirmavit, & vim roboris perpetui habere declaravit. Præſentes, ſą wyráżeni.

Wolność od Podwod *& Auro Coronario*

Roku P. 1576. *Feriâ 3. poſt Feſtum Viſitationis B. M. V. Varſaviæ,* Tenże Krol STEFAN, Obaczywſzy Práwá Miáſtá Krákowá, przez Dekret uwolnił Krákow od Podwod, & à ſolutione Auri Coronarij tempore Coronationis pendi ab alijs Civitatibus ſolitâ.

Praiudicia inhibentur.

Roku P. 1583. w poniedźiáłek po Swiętym Bártłomieiu STEFAN Krol w Sądách Relácyálnych z kontrowerſyi Stron, potwierdźił Dekret ALEXANDRA Krola we Szrodę po Sw. Márku Roku 1502. ferowány, w ktorym zákazał Mieſzczánom Klepárſkim, mieć Wagę wielką; tákże Szynkow Winá, y wſzelkich liquorow przewoźnych, oprocz piwá ktore ſámi wárzą, y Miodu, ktory ſámi ſycą: wyiąwſzy iedno mieyſce, gdźie mogą ſzynkowáć Wino, w Krákowie kupione.

Roku P.

Roku P. 1581. fol: 374. titulo, Krákow, Stánęłá Konstytucya, że Mieszczánie Krákowscy, w Rádźie będący, gwałtow sobie uczynionych mogą dochodźić, iáko Szláchćie ex Iuris qualitate competit. Gwałty.

Roku P. 1588. 15. Styczniá, w Krákowie ná Seymie Koronácyi Nayiáśnieyszy ZYGMVNT III. wyráźiwszy dáne sobie in Electione Suffragium cum alijs Ordinibus, wszystkie Práwá, Immunitates &c. potwierdźił. Ná tymże Seymie, Constitut: fol. 487. titulo Libertácya od Podwod, Decreta SIGISMUNDI, SIGISMUNDI AUGUSTI, y STEFANA, ápprobuie y rátifikuie. Wolność od Podwod.

Roku P. 1599. Feriâ 4. post Festum SS. TRINITATIS, stánął Dekret Prześwietnego Trybunáłu Lubelskiego, ktorym; *pro cognitione Privilegiorum Civitatum, ad S. R. Majestatem partes remittuntur.* *Cognitio Iurium.*

R.P. 1600. *Feriâ 6. post Dom: Cōduct: Paschæ,* w tymże Prześwietnym Trybunale, Lubelskim stánął Dekret, w ktorym *Magistratus Cracoviensis pro injuria Citatus, à Foro Terrestri propter incompetentiam Fori, liber declaratur.* *Forum.*

Roku P. 1611 Ná Seymie Wárszáwskim fol: 27. tit: Miast Koronnych extrà Forum evocatio. Stáneło, áby Vrzędy Mieyskie y Mieszczánie według dawnych Praw y Przywileiow swoich, corâm suo Magistratu, Magistratus záś ex Officijs suis przed I. K. M. sprawowáć się powinni. *Forum.*

Roku P. 1613. fol: 9. tit: Potwierdzenie Przywi-

ieiow Miástá Krákowá: Approbatio Iurium Civitatis stánęłá.

Roku P. 1632. Dniá 8. Listopadá w Wárszáwie, *Electionem Serenissimi VLADISLAI IV.* z inszemi Posłámi podpisáli Andrzey Węgrzynowic, Andrzey Bełzá, Radcy Krákowscy, Andrzey Cielki Syndyk Krákowski.

Suffragiũ

Roku P. 1633, 14. Márcá, ná Seymie *Coronationis*, Naiáśnieyszy WŁADYSŁAW IV. Wyráziwszy, *Datum in Electione Suffragium per suos Nuntios, omnia Iura Privilegia Inscriptiones Libertates, Concessiones. Exemptiones à quolibet Foro Prærogativas, ut potè Incorporationem Militiæ Terræ Cracoviensis; liberam facultatem in Regno Ubiq; bonorum Terrestrium acquirendi, atq; Suffragiorum, non solum Vim Consilij verùm etiam Sententiæ habentium, inter Regni Nuntios, in quolibet Cõventu & Comitijs Regni, tàm Maioribus quàm Minoribus, vivente Regia Maiestate & sub tempus Interregni peragi solitis: Decreta, Indulta, Consvetudines & alia omnia per Serenissimos olim Antecessores, BOLESLAUM &c. Reges, Principes Duces, Monarchas, Gubernatores Regni Poloniæ, & M. D. L. Prædecessores Suos: nec non Status,*

Prærogativæ expli candæ.

Ordines

Ordines & Proceres Regni, simul, coniunctim, aut divisim, Proconsulibus, Consulibus, Advocatis, Scabinis, totiq; Communitati Civitatis Cracoviensis data &c. potwierdźił.

Ná tymże Seymie *fol.* 25. *tit:* O Sądách &c. *Causas & Actiones Civiles* zwłaszczá *ratione Iurisdictionis, Bonorum & Fundorum Civilium*, w Miástách: o Sukcessye po Mieszczáninie álbo Mieszcze, tákże o spráwiedliwość z Mieszczan, iáko y o kontrákty, długi, hándle, excessy, przez Mieszczan uczynione y o inszych wszelákich ktorzy Iuri Civili Magdeburgensi subsunt; o tákowe Miástá y Mieszczánie nigdźie indźiey poćiągáni bydź nie máią, tylko ad Officium Civile competens cum Appellatione post Curiam & Decreta in Foro incompetenti lata, Zadney wagi mieć nie będą. *Forum.*

Roku P. 1654 Ná Seymie Wárszáwskim fol: 11. tit: Laudum Woiewodztw &c. Iż pomienione Woiewodztwá &c. Podatki złożyli &c. Laudá ich pomienione ápprobuiemy to iednák pozwolenie &c. áby in sequelam pociągnione nie było y stárym Práwom, nie præiudikowáło, wáruiemy.

Niżey záś, titulo; Laudum Woiewodztwá Krákowskiego. A Miásto Krákow, ktore nigdy nie zwykło deesse potrzebom Rzeczypospol: z Ochoty swey pozwala Szosow cztery Symplá.

Roku

Roku P. 1635. Ná Seymie Wárſzáwſkim fol: 39. tit: Miáſto Krákow. ſtánęłá Konſtytucya. Iż znáyduią ſię tácy, ktorzy áni Szláchćicámi, áni Mieſzczány nie będąc, y onerá żadnych Civitatis nie ponoſząc, Dobrá Iuri Civili Cracov. podległe, in Magnum præjudicium Civium Cracov: onera ferentiū trzymáią: áby tácy, ktorzyby przed wyſzćiem pułrocza Ius Civitatis nie przyięli, zátrzymánych Podatkow, y onera Civitatis, płáćić nie chćieli, tákowe Dobrá Mieyſkie tráćili; połowicę do Delatorá, ktory ma bydź Szláchćic ex Palatinatu Cracovienſi: á drugą połowicę ad Ærarium Civitatis Cracovień: O co ratione eorundem Bonorum Civilium Forum ná Ratuſzu Krákowſkim náznaczamy: á gdźieby incideret Quæſtio Nobilitatis, tedy Forum ná Trybunale bądź Lubelſkim, bądź Piotrkowſkim inter cauſas Fiſci náznaczamy.

Komu wolno trzymáć Dobrá Mieyſkie.

Ná tymże Seymie fol: 40 tit: Wolność od Stánowiſk. Miáſto Krákow &c. od Stánowiſk y Stácyi uwolnione in Contravenientes pœna infamiæ náznáczona.

Roku P. 1635. Ná Drugim Seymie Wárſzáwſkim, *Feriâ quintâ ipſâ Vigilia Sancti Andreæ Apoſtoli*, Nayiáśnieyſzy WŁADYSŁAW IV. *Decretum tulit inter Inſtigatorem Regni ex delatione Generoſi Nicodemi Alexandri Bialobrzeſki Contributionum Publicarum Palatinatûs Cracov: Exactoris, & Hyacinthum Pipan, Villarum Łaſzow & Sudołek Ju-*

Podatki płáćić tylko te, co y Szláchtá.

ris titulo Poſſeſſorem Civem Cracovień. ratione Contributionis publicæ ex Bonis ſupraſcriptarum Villarum Łaſzow & Sudołek, Vltra Contributionem Agrariam Vigore Vniverſalis S. R. M. Annô 1629. *de Civibus Bona Terreſtria poſſidentibus, & recenter creatis Nobilibus, ex quolibet laneo de ſuo, per florenos duodecim non ſolutæ.* Tá ſpráwá naprzod w Grodźie Krákowſkim záczeta, *& pro cognitione Privilegiorum ad Judicia S. R. M. remiſſa.* gdźie naprzod náznáczeni Kommiſſarze do Krákowá, ad revidenda & excutienda Privilegia Civitatis. to ieſt I. W. I. X. Páwel Piáſecki, Biſkup Kámieniecki, Opát Mogilſki, I. W. I. P. Tomaſz z Zamośćia Zamoyſki, Podkánclerzy Koronny, Krákowſki, Stároſtá. Iáśnie Wielmożny I. X. Ian Lipſki Nominat Biſkup Chełmińſki, Proboſzcz Płocki. Ci uczyniwſzy Relácyą przed I. K. M. y cáłym Sądem Seymowym, Iego Krolewſka Mość, cum *Conſiliarijs Senatoribus Regni & Nuntijs ad iudicandas cauſas Deputatis*, pomienionego Pipaná, od płácenia dwánaſtu złotych z káżdego Łanu, de proprio uwolnił, & in poſterum ad ejuſmodi Contributionem ſolvendam (niſi per S. R. M. & Ordines Regni, Conſtitutione publicâ, in Conventibus itidem Regni

Reviſa Privilegia.

Generalibus, cui Internuntij Civitatis Cracovienſis lege & More Veteri intereſſe debent, Vnanimi conſenſu ſancita fuerit.) nòn teneri declaravit. Proceſſus omnes caſſavit.

Roku P. 1635. die 11. 7bris, We Gdańſku Tenże Nayiáśnieyſzy WŁADYSŁAW IV. Vważáiąc ćwiczenie Szkoły Strzeleckiey w Krákowie, chcąc żeby ſię bárdźiey rozmnażáłá, & Inhærendo Antiquis Iuribus & Conſvetudinibus, tàm in Civitate præfata Cracovień: quàm etiam in omnibus externis benè ordinatis Civitatibus obſervari ſolitis, Vnumquemq; Cracovień: Civium quicunq; in Sagittaria Crac: lauream reportaverit, ac gallum detruſerit, ab omnibus Contributionibus, Exactionibus, Theloneis novis & antiquis S. R. M. & Reipubl: quomodòcunq; appellatis, & Inductis, libertavit, & immunem fecit. Quæ quidem libertas, uni tantùm Perſonæ, lauream adeptæ, & pro uno tantùm anno ſervire debet, temporibus quibuſcunq; futuris. Quod ad Notitiam omnium deducendo, mandavit omnibus Theloneatoribus, Exactoribus, & Vectigalium Præfectis, ut ab ejuſmodi Cive Cracovienſe Exactiones nullas ſuprà expreſſas recipiant, & recipere audeant. Sub pœnis de injuſtè extorto theloneo, ſancitis, alijſq; irrogandis. Quæ quidem libertatio Civibus Cracov: in perpetuum ſervire debet.

Wolność Szkoły Strzeleckiey.

Roku P. 1648. Podpiſáli Electionem Nayiáśnieyſzego

ſzego IANA KAZIMIERZA, Filip Huttyni, Andrzey Cielski Rádcy Krák: Adam Cieſzkowic Syndyk, imieniem Miáſtá Krákowá.

Roku P. 1649. 23. Ianuarij. In Confirmatione generali Iurium: Między Poſtámi Ziemſkiemi położeni, *Gabriel Ochocki M. D. Proconſul, Philippus Huttini Conſul Cracovień.* Medicinæ Doctor.

Ná tymże Seymie Coronationis Dniá 3. Lutego, Tenże Nayiáśnieyſzy IAN KAZIMIERZ, wyráźiwſzy *Suffragium circà Electionem suam, Civitatis Cracov. tùm defenſionem Civitatis ab hostibus: confirmavit, omnia Iura, Privilegia, Inſcriptiones, Libertates, Conceſſiones, Exemptiones à quolibet Foro, iuxta Privilegium Vladiſlai Jagellonis, & Conſtit:* 1611. *Prærogativas, ut potè Incorporationem Militiæ Terræ Cracovień: per Sigiſmundum I.* 1515. Nobilitatis Civium. *Liberam facultatem, in Regno ubiq; Bonorum Terreſtrium, & Regalium acquirendi vigore Privilegiorum Vladiſlai Jagellonis* 1399. *Sigiſmundi I.* 1543. *Conſtitut:* 1611. *Decreti Comitialis* 1635. *ratificatam. Nec nòn Suffragiorum nòn ſolùm vim Conſilij, ſed etiam Sententiæ habentium, inter Regni Nūtios,* *Prærogativæ explicantur.*

ties, in quolibet Conventu & Comitijs Regni, tàm Particularibus, quàm Generalibus, Viventibus Regibus, & sub tempus Interregni peragi solitis, Consulibus Cracov: nòn solum Privilegijs 1521. 1539. Decreto Comitiali eiusdem Anni collatam; sed etiam Confederatione Ordinum Regni 1586. declaratam, Quam & S. R. M. præsentibus declarat, omnino sic habere volentes: ut Internuntij Civitatis Cracov: è gremio Consulum ad Conventus Regni, tàm Generales, quàm Particulares Missi inter Nuntios Terrestres residentes, habeant Vocem Positiuam tàm eligendi Regis, Novi, & Mareschalcorum, Nuntiorum Terrestrium; quàm consultandi de Bono Reipubl: & contradicendi si quid Reipubl aut Civitati, sivè sibi adverterint esse onerosum. Item Jus Depositorij. Libertatem ab omnibus theloneis. Privilegium Joannis Alberti 1493. in Conventu Petricoviensi concessum. Jus onerum Civitatis, lege publica descriptum, ut videlicet omnes Incolæ Civitatis nullô exceptô (non obstantibus quibusvis Exceptionibus, præterquam Personarum in Magistratu Civili

Onera Civitatis.

Craco-

Cracovien. nunc & pro tempore existentium) etiam & Spirituales, ac Nobiles Personæ; Domos Lapideas, Hortos, atq; Prædia sub Jurisdictione Civili habentes & possidentes, iuxta Statutum A. 1550, & Decretum Comitiale 1628. ex eiusmodi Bonis, & fundis, onera publica, & Civilia pariter cum alijs Civibus ferant & solvant. Contravenientes verò in causis ejusmodi & alijs quibuscunq;, Fundos & Bona talia concernentibus, ad Officium Consulare Cracovien: citati, coram eodem Officio respondeant. Decretis ejusdem satisfaciant: seù gravati ad Judicium S. R. M. appellationes interponant. Item Privilegium Donationis Bonorum Juri Caduco obnoxiorum. Item Decretum SIGISMUNDI I. Anno 1543. ratione hospitiorum Aulicorum Regiorum, tùm & alia quævis Privilegia, Consvetudines, Decreta, Universaq; munimenta Civitati Cracoviensi per Serenissimos REGES, Duces, Status, Ordines & Proceres Regni simul, conjunctim, aut divisim Proconsuli, Consulibus, Advocatis, Scabinis, totiq; Communitati, data, concessa, in omnibus punctis clausulis, &c.

Forum Contravenientium.

Ná

Ná tymże Seymie 5. Februarij Wzwyż pomieniona Praw Konfirmácya reássumuiąc; przydał: *Quòd cum ex Proconsule & Consulibus Civitatis Nostræ Cracovień: intellexerimus, quòd quidam Jurium contemptores; proximè præteriti Interregni tēpore Cives Cracovień: omißô Forô ipsorum competenti Civili, tùm & Magistratum Cracovien: ad Judicium Capturale, contra Ipsorum Jura & Privilegia evocare ausi sunt. Judiciumq́ illud Capturale, nòn attentis legitimis tàm Magistratûs, quàm Civium Cracovień: exceptionibus & defensis, ipsos varijs Processibus, & Decretis innodare & aggravare præsumpsit. Nos providendo in futurum securitati Civitatis Nostræ Cracovień: ipsius Jurium inviolabili integritati, præcavendoq́ ne in posterum Iurisdictiones confundantur cavemus & statuimus in perpetuum, ut Cives Nostri Cracovień: tàm stantè Rege, quàm sub tempus Interregnorum nòn alibi, quàm coram Magistratibus Civilibus iuxta Jura antiqua respondeant, Magistratus verò non nisi Regiæ Maiestatis Decreta expectent. Nullus autem in posterum perpetuis temporibus, tàm Magistratum, quàm Cives*

Evocatio Civium.

No-

Nostros Cracovień. tàm stante, quàm vacante Regno extrà Forum ipsorum suprà descriptum evocare, & iudicare audeat, sub nullitate Processuum, & quorumvis Judiciorum ac pœna evocationis quingentarum Marcarum Parti Evocatæ per Evocantem irremissibiliter succumbenda. *Pœna Evocantium.*

Roku P. 1645. w Sobotę po Swiętym Pietrze w Okowách, w Wárszawie, Nayiáśnieyszy WŁADYSŁAW IV. Stosuiąc się do Dekretow ALEXANDRA y STEFANA KROLOW, przez swoy Dekret, zákazał Mieszczánom Klepárskim; Beczkámi Winá przedawáć, tylko gárcámi y mnieyszą miárą, ktore Winá powinny bydź kupowáne w Krákowie; wszelkie tákże Kupiectwá zákazał, ktore są in præjudicium Miástá Stołecznego Krákowá. *Præiudicia inhibentur.*

Roku P. 1650. *Fer. 6. post Festū S. Luciæ*, Ná Seymie Generálnym Wárszáwskim stánął Dekret, ktorym Ian Mulinowic Piwowar y Mieszczánin Krákowski Dobr Woli Więcsłáwskiey Dźiedźic, od Podatku Extraordynáryinego po złotych 12. z łánu de proprio, ex Motivis iáko y Iácek Pipan 1635. uwolniony, y wszyscy Mieszczánie Krákowscy, circà Possessionem Bonorum Terrestrium, juxta Iura ejusdem Civitatis conservantur.

Roku

Roku P. 1661. *fol: 30: Securitas* Miáſtá Krákowá. Temu Miáſtu, *omnis ſecuritas providetur & Depoſitorium omnium mercium approbatur.*

Suffragiū Roku P. 1668. Ná Seymie Wárſzáwſkim *Abdicationis, tit: Diploma Reverſale.* Miedzy inſzemi Ziemſkiemi Posłámi podpiſáli. *Martinus Lochman, Joannes Romanowic S. R. M. Secretarij, Conſules Cracov: Albertus Sułkowſki Syndicus Civitatis Cracov.*

Medicinæ Doctor. Tegoż Roku, Ná Konfederácyi Generálney w Wárſzáwie podpiſáni, Woyćiech Szleſzkowſki M. D. Wenturá Brygánty Rádcy Krákowſcy, Fránćiſzek Záidlic Sekretarz Miaſtá Krákowá.

Roku P. 1669 ELECTIONEM Nayiáśnieyſzego KROLA MICHAŁA podpiſali, Stániſław Kłoſowic. Ian Románowic Rádcy y Poſłowie Miáſtá Krákowá, Woyćiech Sułkowſki Syndyk.

Roku P. 1674. 15. Styczniá, Confæderácya Generálna podpiſáli Poſłowie Krákowá, Woyćiech Szleſzkowſki M. D. Rádcá, Fránćiſzek Záidlic Sekretarz Miaſtá Krakowá.

Tegoż Roku Elekcyą Nayiáśnieyſzego IANA III. ćiż podpiſáli.

Roku P. 1676. 5. Febr: in Approbatione Iurium,

inter

inter Nuntios, ſpecificantur Albertus Szleſzkowſki M. D. Ioannes Romanowic Conſules, Albertus Sułkowſki Syndicus Cracovienſis.

Ná tymże Seymie fol: 47. tit: Approbatio Iurium & Privilegiorum Miáſtá Krákowá. Práwá, Wolnośći, y Przywileie wſzyſtkie, ták Miáſtu ſámemu od Nayiáśnieyſzych ś. p. Xiążąt y KROLOW Polſkich, iáko też y Szkole Strzeleckiey, aliàs Rycerſkiey, Rzeczypoſpolitey y temu Miáſtu bárdzo potrzebney, w nim fundowáney, od ś. p. Nayiáśnieyſzych WŁADYSŁAWA IV. y IANA KAZIMIERZA KROLOW Polſkich, nádáne we wſzyſtkim ápprobuiemy: y Obywátelow tegoż Miaſtá Mieſzczan Krákowſkich, przy tychże Práwách. Przywilejách y Wolnośćiách cále, wiecznymi czáſy záchowuiemy. Szkołá Strzelecka Rycerſka.

Roku P. 1677. fol: 18. tit: IMMUNITAS Praw Miáſtá Krákowá. Toż Miáſto z Przedmieśćiámi do Iuryſdykcyi iego należącemi, tákże y Dobrá Ziemſkie, ktore Cives, Iure Nobilium Hæreditariô, antiquitùs według Praw ſwoich trzymáią, od wſzelkich Aſſygnácyi, Stánowiſk, Noclegow, Przechodow, Hybern, Chlebow, y innych wſzyſtkich, iákimkolwiek imięniem názwánych Exákcyi Zołnierſkich Authoritate Præſentis Cōvētûs wiecznymi czáſy uwalniamy. &c. Oſoby wſzelkie ná gruntách, Mieyſkiey Iuryſdykcyi zdawná podległych, Wolność.

D mie-

Onera Civitatis. mieſzkáiące; y Rzemiosłá, hándle, ſzynki, pozywienia ſwoie przy tymże Mieśćie prowadzące, áby wſzelákie onera, Reipubl: & Civitatis zárownie, iáko y wſzyſcy Mieſzczánie, nie zásłániáiąc ſię quovis titulò názwánymi, przećiwko Práwom Miaſtá tego, etiam noviſſimè otrzymánemi Libertácyámi, ponośili; mieć chcemy. *Forum Contraventionis.* Y z Rzemiosł, hándlow, Oſob, y gruntow ſwoich áby coram Iuriſdictione Civili reſpondeant roſkázuiemy.

Roku P. 1678. w Grodnie folio 16. tit. Potwierdzenie Przywileiu Miáſtu Krákowu. Chcąc áby Miáſto Náſze Stołeczne Krákow w dobrym záwſze zoſtawáło porządku, *Libera Elect.o.* Privilegium Magiſtratui ſuper liberâ Electionem Conſulum & Præſidentum, recenter die 30. Menſis Decembris 1677. od Nas clementer collatum in cujus uſu & Poſſeſſione exiſtit Authoritate præſentis Conventûs in perpetuum ápprobuiemy.

Roku P. 1683. w Wárſzáwie fol: 15. Miáſto Stołeczne Krákow. Im ćiężſze &c. Szynkow wſzelkich w Klaſztorách y poświątnych Domách, tákże hándlow, cujuſcunq; generis towárow, Officyn Rzemieślniczych, *Szynki,* cũ præjudicio Vbogich ludźi zágęſzczonych, lege præſẽ zakázuiemy. Czego w Zakonách y Klaſztorách tákże domách pomienionych poświątnych Brachium Spirituale, á záś w Kámienicách, Domách, ták w Mieśćie iáko y ná Przedmieśćiu będących, Vrząd Grodzki Krákowſki przeſtrzegáć, y áby to Práwo in executione było dopomagáć powinni będą;

Roku

Roku P. 1697. Pacta Conventa, SERENISSIMI & INVICTISSIMI AVGVSTI II. podpisáli Venturá Brygárty Rádcá Poseł y Deputat ad Pacta Conventa Miástá Krákowá, Ierzy Romuáld Schedel Rádcá Poseł y Deputat Miástá Krákowá, Páweł Nieśniowski Sekretarz, Poseł y Deputat ad Pacta Conventa Miástá Krákowá. Suffragia

Tegoż Roku dniá 28. Wrześniá w Generálney Konfirmácyi Praw inter Præsentes specificantur Bonawenturá Brygánty, Stánisław Słowakowicz Medicinæ Doctor & Professor Consules, Páweł Nieśniowski Secretarius, Nuntij Civitatis Cracoviensis.

Roku P. 1710. dniá 4. Lutego ná Wálnym Ziezdzie Wárszáwskim, przy Popárciu Generálney Konfederácyi Sándomirskiey, fol: 52. tit: Miástá. Miásto Stołeczne Krákow, y wszelkie Práwá iego Przywileie, Prerogátywy, od Nayiáśnieyszych ANTECESSOROW Nádáne, y przez Nas Sámych ápprobowáne, iáko nienáruszenie záchowáć chcemy, ták wszystkie Summy pięniężne ná rożne præsidia, y Assygnácyc powydawáne ná przyszłym da Pan BOG Trybunale Skárbowym Rádomskim wyliquidowáne, & in rationibus Podatkow publicznych ná stáre zasługi bonifikowáć temuż Miástu Krákowowi dekláruiemy. Deklárácya.

Roku P. 1717. Dniá 1. Lutego, Ná Seymie extraordynáryinym w Wárszáwie, po zákończeniu Konfæderácyi

Krotkie opiſanie ſwobod y woln M. Krák.

derácyi Tarnogrodzkiey lubo inſze intereſſá Miáſtá Krákowá fol: 79 w Konſtytucyách Koronnych: titulo Reces do przyſzłego Seymu; ſą odłożone, do przyſzłego Ordynáryinego Seymu. Iednák w Konſtytucyách Wielkiego Xięſtwá Litew: fol: 15 titulo, Immunitas Miaſt y Miáſteczek &c. hæc appendix inſeritur; reáſſumuiąc wſzyſtkie Konſtytucye Miáſtu Krákowowi y Wilnowi ſłużące, præſenti Conventione ztwierdzamy.

Collectum ex Volumine Legum, & Codice Privilegiorum Vrbi Cracovienſi Metropolitanæ Regni Poloniæ ſervientium.

(L. S.)

FRANCISCVS SMOLVKOWSKI,
Vrbis Metropolitanæ Cracovienſis
Secretarius.